

ПРЕС КЛИПИНГ

1. август 2018.

НАСЛОВИ

Ана Брнабић: Повећање пензија и плата пре рока (стр. 2)

Мали: Највећи раст БДП-а за првих шест месеци у последњих десет година (стр. 2)

Неко „болује” у шљивику, а други раде и болесни (стр. 4)

Раст БДП-а у првој половини године 4,5 одсто (стр. 5)

У Србији је јаз између најбогатијих и најсиромашнијих већи него у било којој другој земљи ЕУ и региона (стр. 6)

Више од 25.000 просветара запослено на одређено (стр. 10)

Брнабић: Економски раст већи од очекиваног, фантастична вест за грађане (стр. 11)

Мали: Рекордан раст БДП-а (стр. 12)

Ана Брнабић: Повећање пензија и плата пре рока

Аутор: Д. И. К.

Премијерка Србије Ана Брнабић на данашњој свечаности у „Телекому“ најавила повишице за јавни сектор и пензионере

ПРИВРЕДНИ раст Србије је у првом полугодишту ове године био 4,5 одсто, што је далеко више од планираног. То ће нам омогућити да повећање пензија и плата у јавном сектору буде раније од предвиђеног - рекла је данас премијерка Србије Ана Брнабић.

Она је истакла да је раст српског БДП у другом тромесечју био 4,4 одсто, док је прогнозиран био нижи - на нивоу од 3,6 одсто.

- То нам, уз одличну ситуацију у буџету и фискалну дисциплину, даје велики простор за нешто раније повећање пензија и укидање закона о привременом умањењу пензија, али и нешто већи простор за размишљање о повећању плата у јавном сектору - истакла је премијерка.

Она је навела да је претходних дана о томе разговарала и са председником Србије и министром финансија, да се завршавају калкулације те да очекује да ће у наредних неколико дана изаћи са временским одредницама у вези са повећањем примања.

- Али, сигурно ћемо ићи са предлогом Скупштине о укидању закона у октобру или новембру и такође на још једно повећање плата у јавном сектору - напоменула је премијерка.

- Такође, у последња два месеца интензивно се ради на калкулацијама за коначно уређење система плата које је одлагано, и очекујем да бисмо од јануара наредне године имали платне разреде у јавном сектору - истакла је Брнабићева, додајући да су ресорна министарства о томе већ почела разговоре са синдикатима.

Мали: Највећи раст БДП-а за првих шест месеци у последњих десет година

Извор: Новости онлине

Мали је истакао да је то импресиван резултат, и још једна потврда да се наша привреда успешно развија, те да је Србија постала финансијски стабилна земља, примамљива за инвеститоре

Министар финансија у Влади Републике Србије Синиша Мали рекао је за “Новости” да је у првих шест месеци ове године остварен раст БДП-а од 4,5%, што је највиша стопа раста за првих шест месеци у последњих 10 година.

Мали је истакао да је то импресиван резултат, и још једна потврда да се наша привреда успешно развија, те да је Србија постала финансијски стабилна земља, примамљива за инвеститоре.

Он је додао и да је, према флеш процени Републичког завода за статистику (РЗС), раст БДП-а у другом кварталу износио 4,4% међугодишње.

Како је истакао, Министарство финансија врши анализе и на месечном ниивоу, а према проценама, раст у јуну месецу, у односу на јун претходне године, највећи је у последњој деценији.

„Према проценама Министарства финансија, у јуну 2018. привреда је убрзала раст на 5,2% међугодишње, што је једна од највиших месечних стопа раста у последњих 10 година. Тиме је у првој половини године остварен раст БДП од нешто преко 4,5%, што је такође најбољи резултат у последњој деценији. Раст је диверсификован, односно приметан је у свим секторима. Ови одлични резултати потврда су одговорно спроведених реформи у претходном периоду”, рекао нам јеминистар финансија.

Синиша Мали је истакао да Србија бележи знатно већи привредни раст од просечног раста у земљама региона и Европске уније, а да позитиван допринос настављају да дају сви производни сектори, првенствено услужна и грађевинска активност.

Говорећи о флеш процени РЗС да је раст БДП у другом кварталу износио 4,4% међугодишње, Синиша Мали језа наш лист нагласио да је према анализи Министарства финансија најснажнији међугодишњи раст остварен у сектору грађевине (23,1%) што је последица убрзања реализације инфраструктурних пројеката државе, али и јачања приватне грађевинске активности.

„Посебно је похвално што је приметан раст у свим секторима, од грађевине до пољопривреде. Управо то говори у прилог томе да је Србија постала земља са стабилним привредним растом и са стабилним јавним финансијама.

Захваљујући одговорној политици коју водимо, и фискалној дисциплини коју смо постигли, створен је простор за повећање плата и пензија, које нас очекује у наредном периоду”, истакао је министар финансија.

Он је прецизирао да је раст трговинског промета, туристичких услуга, као и стабилно повећање сектора информационо-комуникационих технологија, обезбедило међугодишњи раст услужног сектора од 3,4%.

Синиша Мали је посебно нагласио добре резултате у пољопривреди, наводећи да имамо добру пољопривредну сезону, која према процени Министарства финансија обезбеђује међугодишњи раст те делатности од 11,7% у другом кварталу.

Министар је навео и да индустријска производња бележи повећање физичког обима од 2,5% у односу на исти период претходне године, што је вођено растом прерађивачке индустрије, посебно у делатностима производње основних метала, машинске и опорављене прехранбене индустрије.

Неко „болује” у шљивику, а други раде и болесни

Плаћено и неплаћено одсуствовање је „дежурна” тема у Србији, посебно у време сезонских радова у пољу. – Послодавац има право да се обрати лекарској комисији ако сумња у разлог одсуствовања запосленог

Аутор: Славица Ступарушић

Док се једни не усуђују да не дођу на посао због умањења плате и страха од отказа, други због сезонских радова обилато користе дијагнозе које им омогућавају плаћено одсуство. Ни једна ни друга опција не иду у прилог послодавцу, али ни осталим запосленима јер ће или добити на поклон вирусе или ће радити и посао свог колеге који „болује”, објашњава адвокат Душан Гарашанин, један од предавача на семинару о одсуству запослених са рада.

– Семинар се првенствено односио на контролу боловања, горућу тему у Србији, мада је било речи и о правима која запослени имају када су на годишњем одмору, плаћеном и неплаћеном одсуству – напомиње Гарашанин.

– Разумљиво је зашто послодавци траже контролу боловања с обзиром на то да их запослени често отварају без ваљаног основа. Ипак, не би требало одмах сумњати у намере лекара и рећи да је погрешно, јер када му у ординацију дође човек који се жали на пробадање у грудима, он неће ризиковати и вагати да ли пацијент измишља или говори истину, већ ће то стручно испитати и послати га специјалисти, рецимо, и за то време га држати на боловању – појашњава наш саговорник.

Боловање до 30. дана плаћа послодавац, 31. дана та обавеза прелази на терет Републичког фонда за здравствено осигурање (РФЗО). Боловање може да отвори само изабрани лекар.

– Проблем послодаваца увећава се кад се надовезује боловање за боловањем. Онда имамо ситуацију да је неко данас одсутан месец дана због шифре болести – бол у грудима, кад истекне тај повод отвара се боловање, а нова шифра болести је проблеми са костима, потом психички проблем... Ангажовати замену за некога ко је на боловању од 30 дана неприхватљиво је за послодавца јер запослени може да закључи боловање и после пет или 10 дана, а може и унедоглед да иде са „дијагнозама” – објашњава адвокат и додаје да су чест разлог за боловање у овом периоду године пољопривредни радови, поготову у мањим местима широм Србије.

– Многи запослени, рецимо у Ужицу или Ариљу, имају воћњаке, беру малине, у околини Прокупља вишње и шљиве и боловање отворе да би завршили бербу и своје приватне послове. Послодавац, с друге стране, испашта, јер не може да испоштује своје норме. Да би испитали да ли је запослени оправдано одсутан са рада послодавци су у ситуацији да формирају комисију за

контролу и праћење радника. По закону не постоји ниједан основ да се ангажује детектив или формира интерна комисија. У Закону о здравственом осигурању прописана је процедура како се контролише одсуство са рада ако се посумња у потврду о привременој спречености коју донесе запослени. У захтеву који тим поводом упућује првостепеној лекарској комисији послодавац мора да наведе због чега сумња на злоупотребу права на боловање. Нажалост, лекарске комисије у Србији су пренатрпане и врло често осигураник боловање закључи пре прегледа, чим начује да се послодавац интересује за његово одсуствовање. Тако да је у пракси врло спорно утврђивање злоупотребе боловања – наводи Гарашанин.

Није мали број оних који се плаше да оду на боловање да не би остали без посла. У њиховом случају, како каже адвокат позивајући се на Закон о раду, привремена спреченост за рад не може и не сме да буде разлог за отказ. Наравно, ниједан послодавац то неће написати као разлог у решењу о престанку радног односа, смислиће нешто о неиспуњавању радних обавеза... С друге стране, уговор о раду на одређено време престаје даном до којег је потписано његово важење, а да ли је запослени на боловању тог дана или не – то се послодавца не тиче. Уговор престаје да важи, сем ако није реч о трудничком боловању.

Како незванично сазнајемо, синдикати су упутили захтев да и у случају рада на одређено време уговор важи све док траје разлог за привремену спреченост и да ће, највероватније до краја године, те измене бити унете у Закон о раду.

Ипак, да разјаснимо колико дана запослени може да се изостане са посла без страха од отказа, питамо нашег саговорника.

– Ниједан дан. Не може се изостати са рада уколико немате оправдање – наглашава Душан Гарашанин и додаје да је чак и добровољно давање крви основ за слободан дан, али само уз потврду Завода за трансфузију.

Раст БДП-а у првој половини године 4,5 одсто

Током разговора са ММФ-ом истакнуто је да ће раст плата и пензија зависити од тога колико ће износити привредни раст у другом кварталу

Аутор: Аница Телесковић

За запослене у јавном сектору и пензионере, који од јесени очекују повећање личних примања, стигла је добра вест. Званична статистика објавила је податак да је реални раст бруто домаћег производа (БДП), односно свега што грађани и привреда створе за годину дана, у другом тромесечју износио 4,4 одсто. Тај резултат министар финансија Сениша Мали већ је описао као импресиван.

Шта то конкретно значи за буџетске кориснике који се надају повишицама? И да ли ће импресиван привредни раст грађанима и пензионерима донети и импресивна повећања плата и пензија?

Током разговора са Међународним монетарним фондом (ММФ) неколико пута је истакнуто да ће раст плата и пензија зависити од тога колико ће износити привредни раст у другом кварталу. Када је о расту зарада реч, званичници ММФ-а неколико пута су наглашавали да повишице морају да прате реалан раст привреде. Другим речима, кад се на планирани привредни раст од 3,5 одсто дода очекивана инфлација, та повећања би требало да буду око шест или, у најбољем случају, седам одсто. Уколико би до краја године раст био већи од плана, онда би и повишице могле да буду веће.

У Србији је јаз између најбогатијих и најсиромашнијих већи него у било којој другој земљи ЕУ и региона

Ауторка: Николина Говоруша

Анкета о приходима и условима живота (СИЛЦ) која се код нас спроводи од 2013. године довела је до поражавајућих података - неједнакост дохотка између најсиромашнијих и најбогатијих у Србији је израженија него у било којој земљи региона, али и значајно већа него у свим земљама Европске уније.

Пре него што пређемо на конкретне бројке о томе колико је доходна неједнакост наше земље у односу на друге изражена, али и који су разлози за то, неопходно је појаснити за шта је значајна доходна неједнакост. Тим и другим питањима бавила се студија под називом: "Доходна неједнакост у Србији" коју је радила група професора са Економског факултета у Београду, Михаил Арандаренко, Јелена Жарковић Ракић и Горана Крстић.

Значај доходне неједнакости за економију

Висока стопа неједнакости примања је штетна за економски раст и, иако поред фискалне консолидације, очувања макроекономске стабилности и подстицања раста и инвестицаја, пада у други план, утиче на раст како директно, тако и посредно, изазивајући политичку и друштвену нестабилност.

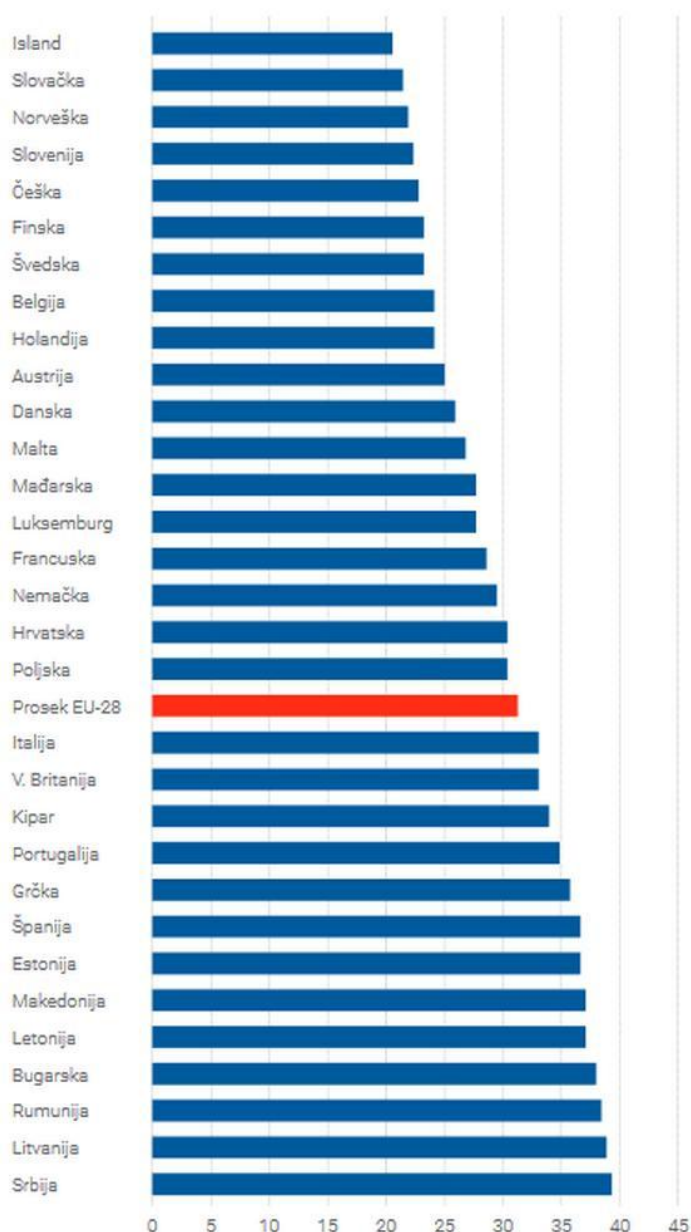
У свету се врло обраћа пажња на неједнакост и шаљу се поруке да би дубоки и дуготрајни јаз у примањима најбогатијег и најсиромашнијег становништва могао да представља ризик који би озбиљно угрозио светски економски, али и политички поредак.

Неједнак доходак се мери цини коефицијентом који показује неравномерну расподелу богатства. Ако је низак онда је расподела равномерна, а што је виши то је диспропорција између примања богатих и сиромашних у тој земљи већа.

Србија у најгорем положају

Примања која се мере у истраживању су новчана, потекла од рада, али и власништва, пензија, социјалне помоћи и других прихода које домаћинство добија од особа које нису чланови тог домаћинства. То је доходак који је после плаћених пореза и доприноса расположив домаћинству за потрошњу и штедњу.

Grafikon 4. Gini koeficijent za evropske zemlje, 2015.

Према мерењу цини коефицијента из 2016, Србија је тако по неједнакости испред свих земаља чланица Европске уније. Цини коефицијент у износу од 38,6 поена, значајно је био већи од просечног износа за 28 земаља ЕУ, али је и од свих земаља у окружењу попут Македоније (35,2) и Хрватске (30,6), а посебно изнад цини коефицијента за Словенију (24,5) која је најбоље рангирана од бивших југословенских република, што је у Европи случај са Исландом.

Tabela 4. Dohodna nejednakost u Srbiji i EU, 2006–2016

		Gini koeficijent	
		Srbija	EU
APD	2006	35,4	30,2
	2007	34,1	30,6
	2008	32,1	30,8
	2009	31,2	30,0
	2010	33,0	30,5
SILC	2013	38,0	30,5
	2014	38,6	31,0
	2015	38,2	31,0
	2016	38,6	-

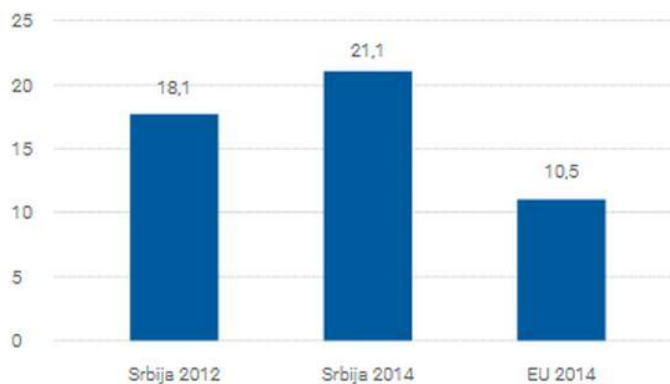
Napomena: Dohodak u naturi nije uključen u ukupni dohodak

Од 2013. до 2016. године цини се попео са 38 на 38,6 поена, што је значајан негативни раст, а у периоду од десет година од 2006. до 2016. порастао је за чак 3,2 поена. Ако упоредимо стање у истом периоду у Европској унији, цини коефицијент се попео за свега 0,8 поена.

Шта је довело до тога?

Први на листи узрока за велику неједнакост у дохотку у Србији су домаћинства са ниским интензитетом рада, односно незапослена лица или лица која раде мањи број сати у недељи.

Grafikon 5. Procenat lica (0–59) koja žive u domaćinstvima sa veoma niskim intenzitetom rada u Srbiji i EU

Izvor: RZS (2016), saopštenje Ankete o prihodima i uslovima života br. 084. Podaci za EU prema Evrostatu (2016).

Он је у нашој земљи био висок, што значи да се на пример у периоду од две године (од 2012. до 2014. године) повећао за 17 одсто. Када се то претвори у конкретан број то је 132.000 људи. И у тим бројкама, нажалост, предњачимо у односу на Европску Унију, јер је код нас највећи број незапослених лица која су у узрасту када су радно способна.

Други узрок је велики раскорак у платама запослених лица. Зараде значајно доприносе укупној неједнакости, чак 93 одсто, али је и повећавају из године у годину.

Такође, значајно је поменути да разликама у дохоцима доприносе и различити начини за добијање прихода, па тако samozaposleni већином имају мале приходе, што је случај и са пензијама, док са друге стране доходак од капитала и приватни трансфери слабо утичу на ефекат неједнакости, јер су исувише мали.

Трећи узрок лежи у досадашњим економским мерама. Смањење зарада у јавном сектору за десет одсто на све нето зараде оних лица који зарађују више од 25.000 динара је једна од мера која је супротно очекивањима, негативно утицала на цини коефицијент.

Како смањити неједнакост

Tabela 2. Politike koje bi doprinele smanjenju nejednakosti

Šta	Kako
Tehnološki progres	Podsticati inovacije sa ciljem povećanja zapošljivosti radnika. Naglasiti humanu dimenziju pružanja usluga.
Politika konkurentnosti	Eksplicitno uvesti distributivnu dimenziju politike. Osigurati pravni okvir za značajniju ulogu sindikata. Osnovati socijalno-ekonomski savet tamo gde ne postoji.
Nacionalna politika zarada	Pored minimalne zarade potrebno je uvesti i pravilnik za utvrđivanje zarada iznad minimalne kroz dogovore unutar socijalno-ekonomskog saveta.
Porez na dohodak	Uvesti progresivnije stope i do 65%.
Oporezivanje nasledstva i poklona	Progresivna stopa na dohodak od kapitala tokom života
Porez na imovinu	Uvesti proporcionalan ili progresivan porez na ažuriranu procenu vrednosti imovine.
Dečji dodatak	Trebalo bi uvesti univerzalni dečji dodatak. Visina dodatka ne bi trebalo da bude mala, ali bi dodatak bio predmet poreza na dohodak.
Osnovni dohodak	Uvođenje osnovnog dohotka za sve pojedince iznad 16 godina, s idejom da se uvede i osnovni dohodak za decu na nivou EU.
Razvojna pomoć	Bogate zemlje bi trebalo da povećaju iznos razvojne pomoći na 1% BDP-a.
Podsticanje štednje	Država bi trebalo da garantuje pozitivnu kamatnu stopu na državne obveznice. Da uvede maksimalni broj obveznica po pojedincu.
Povećanje javnog kapitala	Država bi trebalo da osnuje agenciju za investicije koja bi upravljala fondom za državnu imovinu, koji bi investirao u kompanije i nekretnine.

У табели су приказане мере које би позитивно утицале на смањење неједнакости дохотка у нашој земљи са конкретним предлозима које нуди поменута група аутора.

Како до сталног посла у образовању

Више од 25.000 просветара запослено на одређено

У основним и средњим школама више од 25.000 људи запослено је на одређено време, а могућност да заснују радни однос на неодређено и даље је под знаком питања.

Пише: В. Андрић

Синдикати немају податке колико је људи примљено за стално на основу конкурса које је одобрила Владина комисија за давање сагласности за ново запошљавање, нити је запосленима у школама познато по ком основу се некима то дозвољава, а другима не. Незванично се процењује да је у последњих годину дана у основним и средњим школама одобрено око педесетак конкурса, а око 200 у целом образовном систему.

Запослени на одређено време годинама уназад су у запећку, јер су синдикати превасходно били усмерени на збрињавање технолошких вишкова, који и даље имају предност приликом преузимања. На питање откуд у последње време брига за раднике који раде на одређено, Добривоје Марјановић из Уније синдиката просветних радника Србије, одговара да не жели да се бави мотивима других синдиката, напомињући да је став Уније одавно познат.

Он за Данас указује да борба Уније за решавање питања технолошких вишкова и увођење реда у запошљавање траје пуних девет година и да се не противе расписивању конкурса, али сматрају да они морају бити контролисани. Марјановић каже да су више пута тражили податке од Владине комисије која одобрава нова запошљавања, али да одговор никад нису добили. Ипак, он верује да у просвети није било много одобрених конкурса. Наш саговорник наводи да је према последњим подацима из јуна, у школама у Србији 20.187 норми на одређено време, што значи да је у том статусу више од 25.000 запослених.

Према његовим речима, Унија се залаже за расписивање конкурса и примање у стални радни однос наставника који годинама раде и чије су струке дефицитарне, попут математике, информатике, физике, немачког... Унија сматра да би у одобравање конкурса требало да буду укључене Централна радна група и радне подгрупе при школским управама за праћење ангажовања запослених у школама, јер би неконтролисано расписивање конкурса образовање довело у ситуацију у каквој је некад било.

Синдикати су много пута указивали да је могућност ангажовања људи на одређено време масовно злоупотребљавана, нарочито после 2.000 године. Дешавало се да директори школа на једно слободно радно место примају више запослених са распарчаним нормама, како би у својим колективима обезбедили сигурне гласове. У образовном систему и данас има доста људи

који раде на одређено десет и више година, односно пре ступања на снагу забране запошљавања у јавном сектору, а упућени кажу да је у тим случајевима одговорност преваходно на директорима школа који су их у том статусу тако дуго држали. Наводе и да је огроман број оваквих радних места, која се воде као слободна, одговарао синдикатима, јер су на њих могли да збрину технолошке вишкове.

– Утисак је да се забраном запошљавања о ограничавањем максималног броја запослених у јавном сектору надлежни нису озбиљно бавили већ је просвета томе прикључена због ММФ-а, а да није сагледано реално стање. Запослени на одређено време раде на конкретним радним местима и потреба за њиховим ангажовањем постоји. Њима се уплаћују порези и доприноси као и стално запосленим и држава нема никакве уштеде што те људе држи у статусу запослених на одређено време – објашњавају наши саговорници.

Министарство просвете: Када наставници злоупотребљавају положај

Организацијом путовања (кампови, летовања, зимовања, планинарења...) која нису планирана у школском програму и годишњем плану рада школе, наставници злоупотребљавају свој положај, а приватно промовисање туристичких аранжмана у просторијама школе представља неовлашћено коришћење школског простора, што се сматра тежом повредом радне обавезе. То се, између осталог, наводи у допису који је Министарство просвете упутило директорима основних и средњих школа. У допису се истиче да се родитељи ученика који прихватају приватне понуде наставника доводе у заблуду да су ове активности организовале школе. Напомиње се да све ваннаставне активности морају да буду садржане у школском програму и годишњем плану рада школе и да је за њихову реализацију неопходна сагласност савета родитеља.

Брнабић: Економски раст већи од очекиваног, фантастична вест за грађане

Економски раст у Србији је у другом кварталу био 4,4 одсто, а био је планиран 3,6 одсто, то ја фантастична вест за све грађане, изјавила је данас премијерка Ана Брнабић.

Пише: ФоНет

Са растом од 4,6-4,7 одсто у првом кварталу, то чини раст од 4,5 одсто у првој половини године, рекла је Брнабић новинарима на представљању Лора технологије и ИоТ екосистема у Телекому Србија.

Она је најавила да ће Влада у октобру или новембру Скупштини Србије предочити укидање закона којим су смањене пензије.

Мали: Рекордан раст БДП-а

Министар финансија Синиша Мали изјавио је данас да је у првих шест месеци ове године остварен раст бруто домаћег производа (БДП) од 4,5 одсто, што је највиша стопа раста у последњих десет година, додајући да је захваљујући одговорној политици и фискалној дисциплини створен простор за повећање плата и пензија.

Пише: ФоНет

Он је истакао да је раст БДП приметан у свим секторима, оценивши да је то потврда одговорно спроведених реформи у претходном периоду, наводи се у саопштењу Министарства финансија.

Мали је указао да Србија бележи знатно већи привредни раст од просечног раста у земљама региона и Европске уније, при чему позитиван допринос дају сви производни сектори, првенствено услужна и грађевинска активност.

Навео је да је међугодишњи раст у сектору грађевине 23,1 одсто, што је последица убрзања реализације инфраструктурних пројеката државе, али и јачања приватне грађевинске активности.

Мали је прецизирао да је раст трговинског промета, туристичких услуга и стабилно повећање сектора информационо – комуникационих технологија обезбедило међугодишњи раст услужног сектора од 3,4 процента.

Према процени Министарства финансија, пољопривреда у другом кварталу обезбеђује међугодишњи раст од 11,7 одсто, док индустријска производња бележи повећање физичког обима од 2,5 одсто у односу на исти прошлогодишњи период.

Повећање обима индустријске производње омогућено је растом прерађивачке индустрије, посебно у делатностима производње основних метала, машинске и опорављене прехранбене индустрије, навео је Мали.